

РЕШЕНИЕ

№ 4

гр. Чирпан, 11.01.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ЧИРПАН, СЪСТАВ I, в публично заседание на четвърти януари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: А. Т. Динков

при участието на секретаря Милена В. Ташева
като разгледа докладваното от А. Т. Динков Гражданско дело №
20235540100564 по описа за 2023 година

Предявен иск с правна квалификация чл. 55, ал. 1, предл. 1 от ЗЗД.

Производството по делото е образувано въз основа на искова молба (ИМ) предявена от А. Х. Г., с ЕГН *****, с постоянен адрес: об. Стара Загора, общ. Братя Даскалови, с. М., ул. „И.К. ** и настоящ адрес: об. Стара Загора, общ. Братя Даскалови, с. М., ул. „И.К. **, чрез адвокат А. Д., член на САК, личен № ***, със съдебен адрес и адрес за призоваване: гр. С., р-н „С.“, ж.к. „Я.“, ул. „Х.О. ***, тел. *****, със съдебен електронен адрес за призоваване: ***, срещу „Фератум България“ ЕООД, ЕИК: 200599406, със седалище и адрес на управление: гр. София, п.к. 1712, р-н „Младост“, ж.к. „Младост“ 3, бул. „Александър Малинов“ № 51, вх. А, ет. 9, ап. офис 20, адрес на електронна поща: office@ferratum.bg, представлявано заедно от управителите И.В.Д. и Д.В.Н..

В ИМ се твърди, че на 26.08.2021 г. между ищеца и ответното дружество бил сключен договор № 1057931 за предоставяне на потребителски кредит, в съответствие със Закона за предоставяне на финансови услуги от разстояние (ЗПФУР). Съгласно чл. 1 от договора, ответното дружество предоставило на ищеца сумата от 1900.00 лв. Съгласно чл. 3 от договора, ищецът трябвало да върне общо сумата от 2517.00 лв., която представлява сбор от главница в размер на 1900.00 лв. и лихва в размер на 617.00 лв., при лихвен процент 32,47%.

Първоначално отпусната сума по договора била 1500.00 лева, а дължимата лихва 525.00 лева. На 13.12.2021 г. бил сключен анекс № 1 към договор № 1057931. Съгласно чл. 1 от анекса отпуснатият кредит в размер на 1500.00 лв., с остатък по главница 1433.50 лв. се увеличил със сумата от 400.00 лева. С увеличението, оставащата сума за погасяване от кредитополучателя била 1833.50 лева, която се формирала от оставаща дължима главница по договор № 1057931 и допълнително отпусната сума.

В ИМ се твърди, че ищецът има качеството потребител по смисъла на чл. 9, ал. 3 от ЗПК,

следователно приложимия нормативен акт е Законът за потребителския кредит (ЗПК). Твърди се, че договор № 1057931 за предоставяне на потребителски кредит е недействителен, тъй като не е посочено кои точно разходи формират ГПР, възнаграждението за гарант/поръчител не е включено като разход в ГПР и потребителят не е имал възможност да откаже предоставянето на подобна гаранция, защото последното е задължително условие за получаване на кредита, договорът за поръчителство е нищожен и няма посочен лихвен процент на ден.

Молят да бъде осъдено ответното дружество „Фератум България“ ЕООД, ЕИК 200599406 да заплати на А. Х. Г. с ЕГН *****, сумата от 1541.20 лева на основание чл. 55, ал. 1, предложение 1 от ЗЗД, ведно със законната лихва върху главницата от датата на подаване на исковата молба до окончателното плащане. Претендират съдебни и деловодни разноски.

В срока по чл. 131 от ГПК е постъпил отговор от ответната страна, с който молят да бъде отхвърлен предявения иск като неоснователен на основанията, изложени в отговора. Претендират направените по делото разноски.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства по свое убеждение и по реда на чл. 235, ал. 2, вр. с чл. 12 от ГПК, обсъди възраженията, доводите и исканията на страните, намира за установено следното:

За да бъдат уважен така предявения иск по чл. 55, ал. 1, предл. 1 от ЗЗД, ищецът следва да установи, че е платил на ответника по недействителен договор № 1057931/26.08.2021 г. за предоставяне на потребителски кредит, евентуално клаузи от него, сума в размер на 1541.20 лева над главницата. Ответникът следва да установи докаже валидно възникнало правоотношение по договор № 1057931/26.08.2021 г. за предоставяне на потребителски кредит, както и основание, въз основа на което е заплатена от ищеца сумата в размер на 1541.20 лева, което да му дава право да я задържи.

Не е спорно, че ответникът „Фератум България“ ЕООД представлява финансова институция по смисъла на чл. 3, ал. 2 от ЗКИ, поради което може да отпуска заеми със средства, които не са набавени чрез публично привличане на влогове или други възстановими средства. Това означава, че дружеството предоставя кредити, което го определя като кредитор по смисъла на чл. 9, ал. 4 от ЗПК.

По делото не се спори, че ищецът в качеството на кредитополучател е сключил с ответника в качеството на кредитор процесния договор за предоставяне на потребителски кредит по силата на който му е бил предоставен кредит в размер от 1500.00 лева. Не се спори също така, че на 13.12.2021 г. между страните по делото е бил сключен анекс № 1 към договор № 1057931, като съгласно чл. 1 от анекса, отпуснатия кредит в размер на 1500.00 лв., с остатък по главница 1433.50 лв. се увеличил със сумата от 400.00 лева.

Съгласно чл. 3 от договора, ищецът е трябвало да върне общо сумата от 2517 лв., която представлява сбор от главница в размер на 1900.00 лв. и лихва в размер на 617.00лв., при лихвен процент 32,47%. С увеличението, оставащата сума за погасяване от кредитополучателя била 1833.50 лева, която се формирала от оставаща дължима главница по процесния договор № 1057931 и допълнително отпусната сума.

В чл. 4 от приложения по делото договор било записано „Годишният процент на разходите по Кредита е в размер на 49,66 %“. По данни на „Фератум България“ ЕООД, в размера на ГПР била включена единствено възнаградителната лихва по процесния договор за кредит.

Установява се от чл. 5 на посочения договор за предоставяне на потребителски кредит, че

страните се съгласяват кредитът да бъде обезпечен с поръчителство, предоставено от „Ferratum Bank“ (Фератум банк) в полза на кредитора.

В чл. 7 от договора, кредитополучателят е дал съгласие, предоставеният му от кредитора „код за потвърждение“, който е електронен подпис по смисъла на чл. 13, ал. 1 от ЗЕДЕУУ, във взаимоотношенията му с дружеството да има силата на негов саморъчен подпис.

В чл. 2 „Дефиниции“ от представените по делото и приложими към договора за кредит Общи условия е дадено определение на понятието „код за потвърждение“, а именно персонален код, предоставян на всеки кредитополучател, който ще се използва във взаимоотношенията между страните, в това число, но не само за сключване на договора за потребителски кредит и приемане и подписване на общите условия, а кодът за потвърждение ще има силата на електронен подпис на кредитополучателя по силата на чл. 13, ал. 1 от Закона за електронния документ и електронния подпис. Посочено е, че страните заявяват изричното си съгласие да признават кода за потвърждение на кредитополучателя за негов саморъчен подпис във взаимоотношенията му с кредитора.

От приетото по делото заключение на съдебно - икономическа експертиза (СИЕ) се установява следното:

Договор № 1057931 за предоставяне на потребителски кредит от 26.08.2021 г. и сключения на 13.12.2021 г. анекс към договор за кредит № 1057931 са със следните условия: общ размер на отпуснатия кредит – 1900.00 лв.; брой вноски – 30; ГПР – 49,66%; лихва в размер на 617.00 лв., при лихвен процент 32,47%; обезпечение с поръчителство от Фератум Банк – 1485,00 лв.

Съгласно представените документи от „Фератум България“ ЕООД, по договор № 1057931 за предоставяне на потребителски кредит от 26.08.2021 г. и анекс от 13.12.2021 г. кредитополучателя А. Х. Г., ЕГН ***** е заплатил обща сума в размер на 2178.87 лв., в т.ч.: главница в размер на 1418.75 лв., лихва в размер на 610.12 лв. и такси във връзка с направени от кредитодателя разходи за събиране на вземането на основание чл. 10.2, чл. 10.3, чл. 10.4 от Общите условия във връзка с чл. 2-4 от Тарифата в размер на 150.00 лв. А. Х. Г. е заплатил и 1720.33 лв. – гаранция, която сума била получена по сметка на ответника, но поради това, че „Фератум България“ ЕООД не било страна по договора за поръчителство, сумата не била осчетоводена от дружеството и автоматично е превеждана на Фератум Банк.

Съгласно представените документи от „Фератум България“ ЕООД, А. Х. Г. е заплатил гаранция в общ размер на 1720.33 лв., която сума била получена по сметка на ответника, но поради това, че „Фератум България“ ЕООД не било страна по договорът за поръчителство, сумата не била осчетоводена от дружеството и автоматично е превеждана на Фератум Банк. Преводите били осъществявани автоматично в деня, в който са постъпвали плащанията.

В представените документи от „Фератум България“ ЕООД експертизата не установила данни за наличието на такса в случай, че кредитополучателя е избрал личен гарант по кредита си.

От приетото по делото заключение на съдебно - техническата експертиза се установява следното:

Не може да се подаде формуляр за сключване на договор за потребителски кредит, без потребителят да даде съгласие за даване на поръчителство по договора за кредит.

Заявката за кредит може да се подаде с личен гарант и също се избира от кредитоискателя във формата на заявка, която попълва. Гарантът може да бъде избрано от кредитоискателя

физическо лице или банка, партньор на „Фератум България“ ЕООД. Функцията му е да гарантира за изпълнението на задълженията по договора за кредит. Винаги е имало възможност за избор на поръчител.

Има одобрени и отпуснати кредити от „Фератум България“ ЕООД на потребители кандидатствали с личен гарант за годините - 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022.

На всеки кредитоискател автоматично се изпращат - преддоговорна информация (стандартен европейски формуляр), договор за потребителски кредит № 1057931 от 26.08.2021 г., общи условия, уреждащи отношенията между „Фератум България“ ЕООД и неговите клиенти. Процесния кредит не прави изключение. След направената проверка се установи, че са изпратени от страна на „Фератум България“ ЕООД имейла с прикачени към тях цитираните по-горе документи. Предоставени са извлечение за изпратените имейли, като доказателство за твърдението.

Ищецът е потвърдил на 26 август 2021 г. в 16:13 часа от номер 0894717748. получаване на горните документи.

При така установеното от фактическа страна, съдът прави следните правни изводи:

Безспорен между страните е факта, че са били обвързани от облигационно правоотношение по договор № 1057931/26.08.2021 г. за предоставяне на потребителски кредит.

От сключения между страните по делото договор за предоставяне на потребителски кредит се установява, че същият има характеристиката на договор, сключен от разстояние по смисъла на Закон за предоставяне на финансови услуги от разстояние (ЗПФУР). Съгласно нормата на чл. 6 от ЗПФУР, договор за предоставяне на финансови услуги от разстояние е всеки договор, сключен между доставчик и потребител като част от система за предоставяне на финансови услуги от разстояние, организирана от доставчика, при която от отправянето на предложението до сключването на договора страните използват изключително средства за комуникация от разстояние – едно или повече.

Страните не спорят и съдът приема, че с оглед изявлението на кредитополучателят в договора, че дава съгласието си кодът за потвърждение, предоставен му от кредитора, който е електронен подпис по смисъла на чл. 13, ал. 1 от ЗЕДЕП, във взаимоотношенията му с дружеството да има силата на негов саморъчен подпис, процесният договор за кредит е подписан от ищеца с електронен подпис. Процедурата по сключване на договора за потребителски кредит се установява и от заключението по съдебно-техническата експертиза (л. 107 – 108 от делото), което е неоспорено от страните и се кредитира от съда като обективно и компетентно.

В случая сключеният договор по своята правна характеристика и съдържание представлява такъв за потребителски кредит, поради което за неговата валидност и последици важат изискванията на специалния закон ЗПК, в който законодателят предвижда строги изисквания за формата и съдържанието на този вид договори, уредени в глава трета на ЗПК. Според разпоредбата на чл. 22 от ЗПК когато не са спазени изискванията на посочените в нормата разпоредби, сред които са и тези на чл. 11, ал. 1, 10 и 11 от ЗПК договорът за потребителски кредит е недействителен.

След изследване съдържанието на договора, съдът намира, че са спазени изискванията към съдържанието на договора за потребителски кредит, предвидени в цитираните разпоредби. В договора за кредит и анекса към него е посочено каква сума се предоставя като кредит, като е спазено изискването на чл. 11, ал. 1, т. 7 от ЗПК.

Уговореният между страните лихвен процент не надхвърля максималния предвиден размер, посочен в чл. 19, ал. 4 от ЗПК, като единствен разход по кредита, който формира ГПР.

Видно от договора са посочени всички реквизити, предвидени в чл. 11, ал. 1, т. 9 ГПК лихвен процент по кредита, а доколкото той е фиксиран за целия срок на договора и не се променя, не се посочват условията по прилагането му, доколкото такива условия няма. Лихвения процент е посочен фиксирано към момента на сключване на договора и не се влия от настъпване на определени условия.

Съгласно чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК в договора за потребителски кредит следва да е посочен годишния процент на разходите и общо дължимата сума, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на ГПР.

Видно от чл. 4 от процесния договор в него е посочен годишния процент на разходите в размер на 49,66 %, а в чл. 3 и общият размер на всички плащания по договора в размер на 2517 лева - включващ главница и възнаградителна лихва.

В договора за кредит не е предвидено възнаграждение за поръчител, което да формира размера на кредита и ГПР. В случая ответникът е използвал друг механизъм за задължаване на потребителя да заплати допълнителен разход, като включи това възнаграждение в друг договор с трето лице – Фератум Банк. Предвид, което и това възнаграждение не е част от договора за кредит и не формира дължимата по него сума. Друг е въпросът каква е била целта за сключване на допълнителен договор за гаранция и заплащане на ответника на възнаграждението за поръчител по този друг договор, свързан с договора за кредит. Това допълнително съглашение, сключено във връзка с договора за кредит не рефлектира върху действителността на договора за кредит, а следва да се преценява самостоятелно, с оглед целта, с която е сключено.

В контекста на горното, според дефиницията в § 1, т. 2 ЗПК – „Обща сума, дължима от потребителя“ е сборът от общия размер на кредита и общите разходи по кредита, които представляват всички разходи по кредита, включително лихви, комисиони, такси, възнаграждение за кредитни посредници и всички други видове разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит, които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати, включително разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит. В случая е налице нарушение, т. к. посочените в договора ГПР и общата сума на плащанията не съответстват на действителните. Това е така, тъй като в общата дължима сума не е включено допълнителното плащане по договора за гаранция - 1720.33 лева, което освен че е задължително условие за предоставяне на кредита, е платимо именно в полза на ответника, което се установява от заключението на СИЕ. Същевременно, уговореното възнаграждение е почти равно – представлява 68.34 % от отпуснатия кредит. С това допълнително плащане се покриват разходи във връзка със задължението за предоставяне на сумата и следва да бъдат включени в ГПР, съгласно чл. 19, ал. 1 от ЗПК, при което същият би надхвърлил законовото ограничение, вземайки предвид сегашния му размер и съотношението между главницата и възнаграждението за гаранцията. Отделно - посочването само с цифрово изражение на процента ГПР не е достатъчно, за да се считат спазени законовите изисквания. Целта на цитираната разпоредба на чл. 11, т. 10 от ЗПК е на потребителя да се предостави пълна, точна и максимално ясна информация за разходите, които следва да стори във връзка с кредита, за да може да направи информиран и икономически обоснован избор дали да го сключи. Поради това в договора трябва да е посочено не само цифрово какъв годишен процент от общия размер на предоставения кредит представлява ГПР, но изрично и изчерпателно да бъдат

посочени всички разходи, които длъжникът ще направи и които са отчетени при формиране на ГПР. Поставянето на кредитополучателя в положение да тълкува всяка една от клаузите в договора и да преценява дали тя създава задължение за допълнителна такса по кредита, невяклучена в ГПР, противоречи на изискването за яснота, въведено с чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК. Липсата на разбираема и недвусмислена информация в договора по см. на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК, е възможно да заблуди средния потребител относно цената и икономическите последици от сключването му.

Предвид горното договорът за кредит се явява недействителен на основание чл. 22 от ЗПК, поради и което на основание чл. 23 от ЗПК подлежи на връщана само чистата главница.

С оглед недействителност на договора, то недействителни са всички негови клаузи, поради и което платената сума за допълнителна услуга подлежи на връщане, поради липса на основание за задържане от ответника.

Поради това предявения иск следва да бъде уважен в претендирания размер от 1541.20 лева, ведно със законната лихва върху главницата от датата на подаване на исковата молба до окончателното плащане като основателен и доказан.

С оглед изхода на спора при настоящото му разглеждане, разноски се дължат само на ищеца, на осн. чл. 78, ал. 1 от ГПК. Направено е искане, представен списък по чл. 80 от ГПК и доказателства за платени такси в общ размер от 61.64 лева. Представен е договор за правна защита и съдействие (ДПЗС), в който е уговорено защитата да бъде осъществена безплатно, на основание чл. 38, ал. 1, т. 3, пр. 2 от Закона за адвокатурата (ЗАДв). Съгласно ал. 2 от ЗАДв, в случаите по ал. 1, ако в съответното производство насрещната страна е осъдена за разноски, адвокатът има право на адвокатско възнаграждение. Този размер, съобразно чл. 7, ал. 2, т. 2 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения (НМРАВ), възлиза на минимума от 544.94 лева с ДДС (предвид доказателствата за регистрация), който следва да се присъди лично на пълномощника.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА „Фератум България“ ЕООД, ЕИК: 200599406, със седалище и адрес на управление: гр. София, п.к. 1712, р-н „Младост“, ж.к. „Младост“ 3, бул. „Александър Малинов“ № 51, вх. А, ет. 9, ап. офис 20, адрес на електронна поща: office@ferratum.bg, представлявано заедно от управителите И.В.Д. и Д.В.Н. да заплати на А. Х. Г., с ЕГН *****, с постоянен адрес: об. Стара Загора, общ. Братя Даскалови, с. М., ул. „И.К. ** и настоящ адрес: об. Стара Загора, общ. Братя Даскалови, с. М., ул. „И.К. **, сумата от 1541.20 (хиляда петстотин четиридесет и един лева и двадесет стотинки) лева, ведно със законната лихва върху главницата от датата на подаване на исковата молба до окончателното плащане на основание чл. 55, ал. 1, предложение 1 от Закона за задълженията и договорите.

ОСЪЖДА „Фератум България“ ЕООД, ЕИК: 200599406, със седалище и адрес на управление: гр. София, п.к. 1712, р-н „Младост“, ж.к. „Младост“ 3, бул. „Александър Малинов“ № 51, вх. А, ет. 9, ап. офис 20, адрес на електронна поща: office@ferratum.bg, представлявано заедно от управителите И.В.Д. и Д.В.Н. да заплати на адвокат А. Д., член на САК, личен № ***, със съдебен адрес и адрес за призоваване: гр. С., р-н „С.“, ж.к. „Я.“, ул. „Х.О. ***, тел. ***, съдебен

електронен адрес за призоваване: *** сумата от 544.94 (петстотин четиридесет и четири лева и деветдесет и четири стотинки) лева с ДДС, адвокатско възнаграждение за оказаната безплатна правна помощ на основание чл. 38, ал. 1, т. 2 от Закона за адвокатурата.

Решението подлежи на обжалване пред Окръжен съд – Стара Загора в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Чирпан: _____